

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1702

av Elisabeth Svantesson (M)

Hushållens skuldsättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att noga följa utvecklingen i arbetet att minska hushållens skuldsättning samt följa upp införda åtgärder med att förbättra hushållens ekonomi och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan mitten av 1990-talet har vi i Sverige haft en tydlig trend där hushållens skulder ökat mer än inkomsterna. Skuldkvoten ligger i dag på mycket höga nivåer och är bland de högsta i EU. Detta faktum har påpekats av flera oberoende experter och även av EU-kommissionen. Det är oroväckande att hushållen fortsätter öka sin skuldsättning trots den allvarliga ekonomiska oron som präglat de senaste åren. Det finns bedömare som nu varnar för att skuldsättningen bland hushållen börjar närma sig smärtgränsen.

Dagens situation med historiskt låga räntor och låntagare som överbelånar sig riskerar att leda till allvarliga problem i framtiden. Om bostadspriserna sjunker kan hushållens belåningsgrad hamna på eller över 100 procent. Skuldsättningen gör framför allt hushållen sårbara om räntorna, som under en period varit ovanligt låga, börjar stiga. Förutom stigande kostnader för boräntor utsätts skuldsatta hushåll även för risker om priserna på bostadsmarknaden faller eller om arbetslösheten ökar.

Det är framför allt hushåll med lägre inkomster som skulle drabbas av ovannämnda scenarion. För familjer som fastnat i en skuldfälla kan oväntade förändringar i ekonomin innebära hårda slag mot hushållsekonomin. I värsta tänkbara scenariot kan en ohållbar skuldsättning innebära att man tvingas lämna sitt hus.

Alliansregeringen vidtog åtgärder för att stärka robustheten i bank- och hushållssektorn, bland annat genom att ett kapitaltäckningskrav införts i banksektorn. Finansinspektionen har också infört råd om ett lånetak vid bostadsköp, vilket lett till att de riktigt höga belåningsgraderna minskat.

Regeringen har, med stöd av de fyra allianspartierna och V, beslutat att införa krav på amortering på bolån. Den ska enligt planen införas i maj 2016. Tanken är att lagändringen ska motverka att bolånetagare kan låna sig in i skuldfällor. Det är ett steg i rätt riktning.

Åtgärder för att minska hushållens risker för höga skulder välkomnas, men det behövs fler insatser för att hushållens skuldökningstakt ska minska. Sänkta trösklar till jobb för de som har det svårast att ta sig ut på arbetsmarknaden hör till de viktigaste.

Det är viktigt att regeringen nogsamt följer utvecklingen gällande hushållens skuldsättning, och utvärderar vilka effekter lånetak och amorteringskrav leder till. Detta bör ges regeringen till känna.

Elisabeth Svantesson (M)